

UZASADNIENIE

Rezerwat przyrody „Buczyna Szprotawska”, zwany dalej „rezerwatem”, został uznany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 czerwca 1965 r. w *sprawie uznania za rezerwat przyrody* (M.P. z dnia 2 lipca 1965 r., Nr 35, poz. 201), a następnie zaktualizowany zarządzeniem Nr 11/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w *sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska”* (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2012 r., poz. 717), a także zarządzeniem z dnia 31 marca 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2025 r., poz. 838).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478 z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą”, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 1 i 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 19 ust. 6, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. Cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. Wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. Określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. Wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. Wskazanie wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Tryb sporządzania projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody i zakres prac na potrzeby sporządzenia tego projektu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w *sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody* (Dz. U. Nr 94, poz. 794) - zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, Organ sporządzający projekt planu ochrony, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obowiązany jest

do podania informacji o projektach planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

W myśl przepisu art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, projekt planu ochrony wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin, a także zgodnie z art. 97 ust. 3 w/cyt. ustawy, zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody, działającą przy właściwym miejscowo regionalnym dyrektorze ochrony środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, sporządził projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska”, zgodnie z obowiązującymi przepisami art. 20 ust. 1-3 ustawy o ochronie przyrody oraz treścią rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu ochrony Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, jako Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem, obowiązany był do dokonania szeregu czynności obejmujących m.in.:

- 1.) Ustalenie celu ochrony przyrody rezerwatu wraz z określeniem przyrodniczych i społecznych uwarunkowań jego realizacji, co dokonano w treści § 2 ust. 1 i 2 niniejszego zarządzenia. Co do zasady przyjęto, iż celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu. Tak sformułowany cel ochrony zapewnia skuteczną ochronę różnorodności biologicznej oraz ochronę trwałości naturalnych procesów ekologicznych zachodzących na terenie rezerwatu przyrody.
- 2.) Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków. Na podstawie przeprowadzonych badań naukowych oraz analiz o charakterze kameralnym w przeprowadzonym procesie planistycznym, zidentyfikowano zagrożenia wewnętrzne polegające na ppunktowym występowaniu inwazyjnych gatunków obcych, tj. czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina* i jesiona pensylwańskiego *Fraxinus pensylvanica* skutkujące niekorzystnymi zmianami w obrębie naturalnej struktury chronionych fitocenoz leśnych. Natomiast niezidentyfikowano istotnych zagrożeń zewnętrznych, które zagrażałyby tworom oraz składnikom przyrody rezerwatu lub uniemożliwiałyby osiągnięcie założonych celów ochrony przyrody przedmiotowego obiektu chronionego. Nazwy i kody zagrożeń podano według przygotowanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska „Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000” - załącznik nr 5 pn. „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA)”, a także uzupełniono kodami zgodnie z EIONET (2019-2024) / SDF 3.0.
- 3.) Ustalenie działań ochronnych wraz z podaniem rodzaju, zakresu oraz ich lokalizacji. Zaplanowane działania ochronne mają charakter czynnej ochrony na powierzchni 65,27 ha rezerwatu i polegają na wycinie inwazyjnych gatunków obcych tj. czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina* i jesiona pensylwańskiego *Fraxinus pensylvanica*, oraz demontażu grodzień leśnych, a także wprowadzeniu ochrony ścisłej na powierzchni 86,98 ha, jako narzędzi gwarantujących skuteczną ochronę różnorodności biologicznej oraz ochronę trwałości naturalnych procesów przyrodniczych, kształtujących czynniki odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu ochrony fitocenoz leśnych na terenie rezerwatu przyrody. Działania ochronne realizowane będą pod nadzorem Organu sprawiającego nadzór nad rezerwatem

przyrody tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w porozumieniu z właściwym miejscowo nadleśniczym.

- 4.) Ustalenie monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych 9130, 9110 i 9170 zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska, co najmniej dwukrotnie w trakcie obowiązywania planu. W analogicznym terminie należy wykonać również ocenę realizacji celów ochrony przyrody rezerwatu. Realizacja przedmiotowego działania, oprócz dostarczenia informacji o skuteczności wdrażanej ochrony (i możliwości jej bieżącej weryfikacji), umożliwi regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska w dalszej perspektywie czasowej, także na realizację dyspozycji określonej brzmieniem przepisu art. 31 ustawy *o ochronie przyrody* względem ww. obszaru Natura 2000, oraz stanowić będzie merytoryczną podstawę dla wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 38 powyższej ustawy przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska względem Komisji Europejskiej. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie przez Organ sprawiający nadzór na rezerwatem przyrody, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.
- 5.) Z uwagi na brak uzasadnionej potrzeby, Organ nie wskazał w planie ochrony rezerwatu obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych, a także dla celów wykonywania polowania oraz połowu ryb i innych organizmów wodnych.
- 6.) Z uwagi na brak uzasadnionej konieczności, Organ nie wskazał w planie ochrony rezerwatu miejsc w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza.
- 7.) Dokonanie szczegółowej analizy zapisów obowiązujących planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, których ustalenia mogą potencjalnie stworzyć ryzyko negatywnego oddziaływania na cel ochrony przyrody w rezerwacie przyrody. Na podstawie przeprowadzonych czynności sprawdzających ustalono, że nie istnieją przesłanki stanowiące podstawę do formułowania wskazań do zmian w dokumentach planistycznych Gminy Szprotawa oraz województwa lubuskiego.

Rezerwat przyrody Buczyzna Szprotawska położony jest w granicach obszaru Natura 2000 Buczyzna Szprotawsko-Piotrowicka PLH080007, który nie posiada planu zadań ochronnych, w związku z powyższym, w niniejszym postępowaniu legislacyjnym, zmierzającym do przyjęcia planu, znajduje zastosowanie przepis art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, co zostało wyrażone w §1 ust. 2 niniejszego zarządzenia.

W części planu ochrony obejmującym zakres planu zadań ochronnych w załącznikach nr 7-9, określono zagrożenia oraz cele działań ochronnych wraz działaniami ochrony czynnej i monitoringiem, dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Buczyzna Szprotawsko-Piotrowicka PLH080007, występujących w granicach rezerwatu przyrody Buczyzna Szprotawska (tj. 9110, 9130, 9170, 1083, 1352). Siedliska 7230 i 9190 nie występują w obszarze Natura 2000 i aktualnie oczekują na zgodę Komisji Europejskiej, co do ich wykreślenia z katalogu przedmiotów ochrony obszaru (SDF data aktualizacji 2024-11). Ponadto należy również podkreślić, że siedliska: 6410, 7140 i 91E0 w całości położone są poza granicami rezerwatu przyrody Buczyzna Szprotawska i podlegają ustaleniom określonym w planie zadań ochronnych obszaru "naturowego".

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem §3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w *sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody*, a także art. 39 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obwieszczeniem z dnia 14 marca 2023 r., znak: WPN-I.6202.10.2023.MC, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyzna Szprotawska”, podając informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- 3) możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- 4) a także wskazał organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano, zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W ramach powyższego zawiadomienia, nie wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ze strony społeczeństwa żadne uwagi oraz wnioski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 19 ust. 1a ustawy *o ochronie przyrody* oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu projektu planu ochrony, poddając konsultacjom społecznym dokument w formie projektu niniejszego zarządzenia. Przedmiotowa czynność prawna, została dokonana w formie obwieszczenia z dnia 29.05.2025 r., znak: WPN.6202.7.2025.AK1, które zawierało informacje określone zgodnie z przepisem art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, i zostało podane do publicznej wiadomości zgodnie z czynnościami ustalonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 w/cyt. ustawy.

W ramach ww. procedury, w przewidzianym okresie ustawowym wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ze strony opinii publicznej uwagi i wnioski dotyczące przedmiotowego projektu dokumentu. W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 42 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, organ zawarł poniżej szczegółowe uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych.

Lp.	Podmiot zgłaszający /data pisma i znak/	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia przez Organ
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, mail z dnia 06.06.2025 r.	Wniosek o korektę treści opisu zagrożenia dla siedlisk: 7230 i 9190 w pkt nr 7 w zał. nr 7 do zarządzenia.	Uwagę uwzględniono w całości.
		Wniosek o dodanie informacji o siedliskach: 7230 i 9190 w zał. nr 8 do zarządzenia.	Uwagę uwzględniono w całości.
		Wniosek o dodanie informacji o siedliskach: 7230 i 9190 w zał. nr 9 do zarządzenia.	Uwagę uwzględniono w całości.
		Wniosek o korektę uzasadnienia do zarządzenia w zakresie usunięcia powtórzenia oraz uzupełnienie podstawy prawnej wyznaczenia rezerwatu przyrody wraz z podaniem ich późniejszych aktualizacji.	Uwagę uwzględniono w całości.

		Wniosek o korektę uzasadnienia do zarządzenia w zakresie dodania informacji w pkt 5 dotyczącej połowy ryb i rybactwem.	Uwagę uwzględniono w całości.
2.	Nadleśnictwo Szprotawa, mail z dnia 06.06.2025 r.	Wniosek o zmianę w zał. nr 3 w działaniach ochronnych o nr 1 i 2 w zakresie doprecyzowania, że przedmiotowe zadania powinny być prowadzone wyłącznie poza okresem lęgowym, tj. w terminie od 1 września do końca lutego.	Uwagę uwzględniono w całości, korygując jednak termin od 01.10, jako czas bezpieczniejszy dla ptaków, bowiem we wrześniu mogą trwać jeszcze lęgi ptaków (np. powtarzane po stracie na wcześniejszym etapie).
		Wniosek o doprecyzowanie w zał. nr 3 treści działania ochronnego o nr 1 w zakresie, wskazania na mapie lub w formie opisowej konkretnych lokalizacji występowania gatunku <i>Fraxinus pennsylvanica</i> na terenie rezerwatu.	Uwagi nieuwzględniono w całości. Wskazanie dokładnej lokalizacji poszczególnych konkretnych drzew byłoby nieczytelne zarówno na mapie jak i formie opisowej. Należy jednak podkreślić, że Organ sprawujący nadzór nad rezerwatem, podczas wspólnej wizji terenowej z zarządcą terenu, dookreśli na gruncie precyzyjną lokalizację planowanych do usunięcia drzew z gatunku <i>Fraxinus pennsylvanica</i>.
		Wniosek o dodanie do zał. nr 3 nowego zadania ochronnego o treści: " <i>należy uwzględnić w palnie ochrony możliwości prowadzenia zbioru nasion Fagus sylvatica z rezerwatu</i> ". Na dzień dzisiejszy, zgodnie z obowiązującym zezwoleniem z GDOŚ, zbiór nasion jest dopuszczony dla Nadleśnictwa Szprotawa do dnia 30.11.2029 roku.	Uwagi nieuwzględniono w całości. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody, zbiór dziko występujących roślin oraz ich części, dopuszczony jest w miejscach wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na

			terenie rezerwatu przyrody. Wyżej wymieniony przepis nie daje jednak podstawy prawnej, do wyznaczenia miejsc w których dopuszcza się zbioru części roślin w ramach planu ochrony rezerwatu przyrody. Takie miejsca można wyznaczyć wyłącznie odrębnym zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska np. na wniosek Nadleśnictwa Szprotawa, po upływie terminu posiadanego zezwolenia z GDOŚ tj. po terminie 30.11.2029 r.
--	--	--	--

Informacja o projekcie dokumentu została opublikowana w dniu 30 czerwca 2025 r. pod numerem: 529/2025 w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku „EKOPORTAL” prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wypełniając w ten sposób, dyspozycje określoną brzmieniem art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a w/cyt. ustawy.

Zgodnie z dyspozycją art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* projekt niniejszego zarządzenia, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody działającą przy Regionalnym Dyrektorze Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na posiedzeniu w dniu 4 marca 2025 roku.

Projekt niniejszego zarządzenia, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy *o ochronie przyrody*, został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Miejską w Szprotawie, uchwałą Nr XXIII/158/2025 z dnia 25.07.2025 r.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 01 sierpnia 2025 r. znak: GN-III.700.31.2025, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 428), uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie *ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska”*, nie wnosząc żadnych uwag.